

JAROSLAV
VALEČKA

JAROSLAV VALEČKA

EDICE

Nakladatelství Vltavín

2007

Poetika tajů ve Valečkově tvorbě

Dílo Jaroslava Valečky se v kontinuální, logické linii vyvíjí už od konce devadesátých let, kdy autor dokončil studia na pražské Akademii výtvarných umění. Od roku 1991 prošel malířskou školou Jiřího Sopka, sochařským ateliérem profesora Hendrycha a absolvoval stáže v Německu, Norsku a Nizozemí. Mimoto během studií získal několik ocenění, jako je například Cena Sorosovy nadace (1993) nebo Cena Hlávkovy nadace (1996).

Přes samotnou existenci neběžného a propracovaného celku díla, i přes veškeré doklady o kvalitě tvorby v podobě získaných ocenění, byla jeho autorská cesta k úspěchu spletitá. Prosadit se v této dekádě s krajinomalbou na pomezí realismu a magického realismu, případně s lyricky laděnou portrétní malbou, které se autor věnuje paralelně v druhé tematické linii svého díla, nebylo jednoduché. Několik prvních roků bylo tristních.

Dnes, po letech vytrvalé práce, během níž jej spojení s několika malými galeriemi, účast na rozsáhlých výstavách jako byla v roce 2003 Perfect Tense v Jizdárně Pražského Hradu, a spolupráce se zahraničními galeristy, dovedlo k nezpochybnitelné existenci na české výtvarné scéně. V současnosti patří Valečka k jednomu z nejvýraznějších autorů mladší střední generace.

Ve své malířské cestě navazuje na linii klasické figurální a krajinářské malby. Pracuje s výrazem, který se vyznačuje vysokou mírou expresivity, podané však pečlivým, čistým způsobem, balancujícím na hraně naivizujícího zjednodušení.

V zajištění panoramat

Krajinomalba je ve Valečkově případě zcela nezaměnitelná s pracemi jiných autorů především díky naléhavé atmosféře nostalgie, zmaru a pustoty. Jeho krajiny jsou analytickou studií osamění - jsou nevhodné pro život, nehostinné, mnohé jsou vyobrazeny ve své zimní podobě, která tento vjem jen umocňuje. Typické jsou pro něj pohledy na holou horskou krajinu, do hloubi lesa, na opuštěná podhorská stavení - vybírá si z mnoha možností, jež krajina nabízí, právě ty, které se vymykají okamžitému diváckému přijetí, zachycuje ty, k nimž si divák musí vztah nejdříve vybudovat.

V tichých, rozjímavých panoramatických pohledech a v děsivých lesních zákoutích je uzavřena jedna z linií autorovy malby. V jiné linii do krajin klade lidskou stafáž. Nejčastěji se v kompozicích objevují zástupy vesnických obyvatel, anonymní dav sročený většinou u příležitosti nějakého obřadu (sročení kolem ohně uprostřed lesa, tajuplná vesnická svatba uprostřed sychravé, zimní pláně). Tyto výjevy nejvíce připomínají podivné, nedefinovatelné pohanské rituály. Postavy se pak více než jednotlivým lidským osobnostem blíží krajinným prvkům – neživotným, ničím neurčujícím své záměry. V naprosté většině případů nemají tvář, žádná z lidských bytostí není popsána do důsledku fyziognomických rysů, každá je stínem, dojmem, představou o lidství. Dohromady hrají roli: svědectví o existenci zarputilých horalů žijících v pusté, nehostinné krajině s drsným kouzlem. V drsnosti a anonymitě krajiny se tak zrcadí i osobnosti obyvatel – panorama severočeského pohraničí je ve Valečkových obrazech úzce propojeno s atmosférou Sudet obydlených vzájemně cizími lidmi spjatými povrchními vztahy s minimem emočního aspektu.

Pojetí figury

Vedle krajin se Valečka věnuje i figurální malbě, která se vyznačuje podobně symbolistním laděním, jako krajinomalba s lidskou stafáží. I zde Valečka pracuje s anonymitou, prázdnotou, tajuplností, jež dohromady evokují magickou chvíli, tajemný až mystický odér nesoucí se kolem zobrazovaných. Dá-li se pro jeho tvorbu hledat předobraz, tak v rámci figurace vede cesta jednoznačně k dílu Edvarda Muncha.

Nahé, necudné dívky jsou zahaleny závojem, portréty osamělých mužů v prostorné, prázdné místnosti jsou zahaleny stínem, portrétovaní, kteří jsou nejvíce odhaleni, mají fyziognomii i kolorit zmrtnýchvstalých. V nejzazším, ale častém případě Valečka zachycuje smrt – sinále umrlce v rakvi, ženy na pokraji psychického vyčerpání, spadlé napříč kompozicí.

Tematika Valečkových obrazů rozhodně není veselá. Je tajuplná, v některých případech symbolistní, drsná. Necitelná. I jeho figurální tvorba odpovídá nerudnosti sudetského prostředí, v němž často pobývá.

Valečka se skrze své obrazy nenabízí, hledá podobně laděného diváka. Vyvíjí se, formálně i obsahově, od výstavy k výstavě a každá nová svědčí o kontinuální, promyšlené činnosti. I tento katalog v tomto ohledu nese své zralé ovoce.

The poetics of enigmas in the work of Jaroslav Valečka

The work of Jaroslav Valečka has evolved logically and continuously since the end of the 1990s, when the author finished his studies at Prague's Academy of Arts. Since 1991 he has gone through the painting studio of Jiří Sopko, the sculpture studio of Prof. Hendrych and has been on scholarships to Germany, Norway and the Netherlands. Apart from all that he received various prizes, e.g. The Soros Foundation Prize (1993) or The Hlávka Foundation Prize in 1996.

However, despite the sheer existence of an extraordinary and elaborate integrity of his work or the evidence about its quality which the prizes have seemed to suggest, his pathway to success has been complex. It has not been easy to push through in the past decade or so with a landscape painting on the edge of magical realism, or with lyrical portrait painting, which the author has simultaneously been pursuing in the second thematic line of his work. Particularly the first few years were quite pathetic.

Nevertheless, years of relentless work, cooperation with smaller galleries at home and abroad and taking part in extensive exhibitions, e.g. Perfect Tense in 2003 at Prague Castle's Riding-Hall have slowly made him an indispensable name on Czech art scene. Valečka is currently rated one of the most outstanding representatives of the younger middle-aged artists.

His painting follows the classical line of figural and landscape painting. His work is highly expressive, yet very painstaking and stylistically pure, balancing on the edge of a simplified naivety.

Captive unto the panoramas

Valečka's landscape painting is absolutely unique especially because of its intensive feeling of nostalgia, ruin and dreariness. His landscapes are analytical studies of loneliness: they are inhospitable and unfitting for life. Some of them are winter landscapes, which makes the mentioned feelings even stronger. Valečka's paintings typically depict bare mountain sceneries, deep woods and abandoned piedmont houses. Out of the many possibilities that his landscapes offer he characteristically chooses the ones that pass the spectator's acceptance, and depicts the ones to which the spectator is yet to relate.

Two lines of themes can be distinguished in the author's work: the first one develops silent, meditative, panoramic views and awesome forest sceneries. The other line shows landscapes with people. These are most often countrymen, anonymously mobbed at a local occasion, e.g. around a fire in the woods or at a mysterious rustic wedding on a damp winter plain. These sceneries recall bizarre, indefinable pagan rituals. His figures tend to blend into the landscapes: they are inanimate and indefinite. In most cases they have no face, and none of the humans is depicted with physiognomic accuracy. They are shadows, impressions and representations of humanity. As characters in a play they witness the existence of obstinate highlanders in a waste and inhospitable land of a peculiar magic. The roughness and anonymity of the landscapes mirror the characters of the inhabitants. Valečka's paintings make the panorama of northern Bohemian borderland link closely with the dreary atmosphere of mutually alienated people and their minimal emotionality.

The figuration concept

Valečka's figural painting is typical for its symbolism: it is a landscape with a staffage of humans. Here again he emphasises anonymity, emptiness and mystery, evoking moments of magic and the mysterious aura of the displayed figures. If his figuration recalls any models at all, it is most definitely the figuration of Edvard Munch.

Naked, shameless girls are covered with a veil; portraits of lonely men in empty, spacious rooms are covered with a shadow; the portrayed characters which are stripped most have the physiognomy and the colouring of the resurrected. Valečka also often deals with the extreme case of death: ghastly pale dead men in coffins, women on the edge of psychical exhaustion, people fallen across the composition.

The themes of Valečka's paintings are by no means frolic. They are mysterious and in some cases symbolist and bleak. They are cynical. His favorite Sudetenland's atmosphere resonates with his figures.

Valečka does not court popularity. He is looking for a spectator who can understand. He develops formally and thematically from one exhibition to another and this shows his continuous ingenious pursuit. This catalogue gives evidence of its fruits.

Hory / The mountains

2001, 60x100 cm, olej na lepence / oil on paperboard

Pohřeb / The Burial

2002, 52x125 cm, olej na plátně / oil on canvas

Oheň / The Fire

2005, 126x137 cm, olej na plátně / oil on canvas

Bouře/ The Storm

2005, 81x131 cm, olej na plátně / oil on canvas

Přítelkyně / Girlfriends
120x89cm, olej na plátně / oil on canvas

Na zádech / On the Back

2005, 168x82 cm, olej na plátně / oil on canvas

Měsíc / The Moon

2005, 95x135cm, olej na plátně / oil on canvas

Středohoří / The Středohoří Mountains
2005, 116x151cm, olej na plátně / oil on canvas

Hvězdná noc / A Starry Night

2006, 104x108 cm, olej na plátně / oil on canvas

Mršina / The Carrion

2005, 101x135 cm, olej na plátně / oil on canvas

Horská noc / A Night in the Mountains
2006, 80x100 cm, olej na plátně / oil on canvas

Fara / The Rectory
2006, 75x162 cm, olej na plátně / oil on canvas

Hvězdná noc / A Starry Night

2002, 71x144 cm, olej na plátně / oil on canvas

Jezero v bouři / The Lake in a Storm
2006, 86x179 cm, olej na plátně / oil on canvas

Netopýři / Bats

2006, 116x146 cm, olej na plátně / oil on canvas

Vlak / The Train

2006, 75x137 cm, olej na plátně / oil on canvas

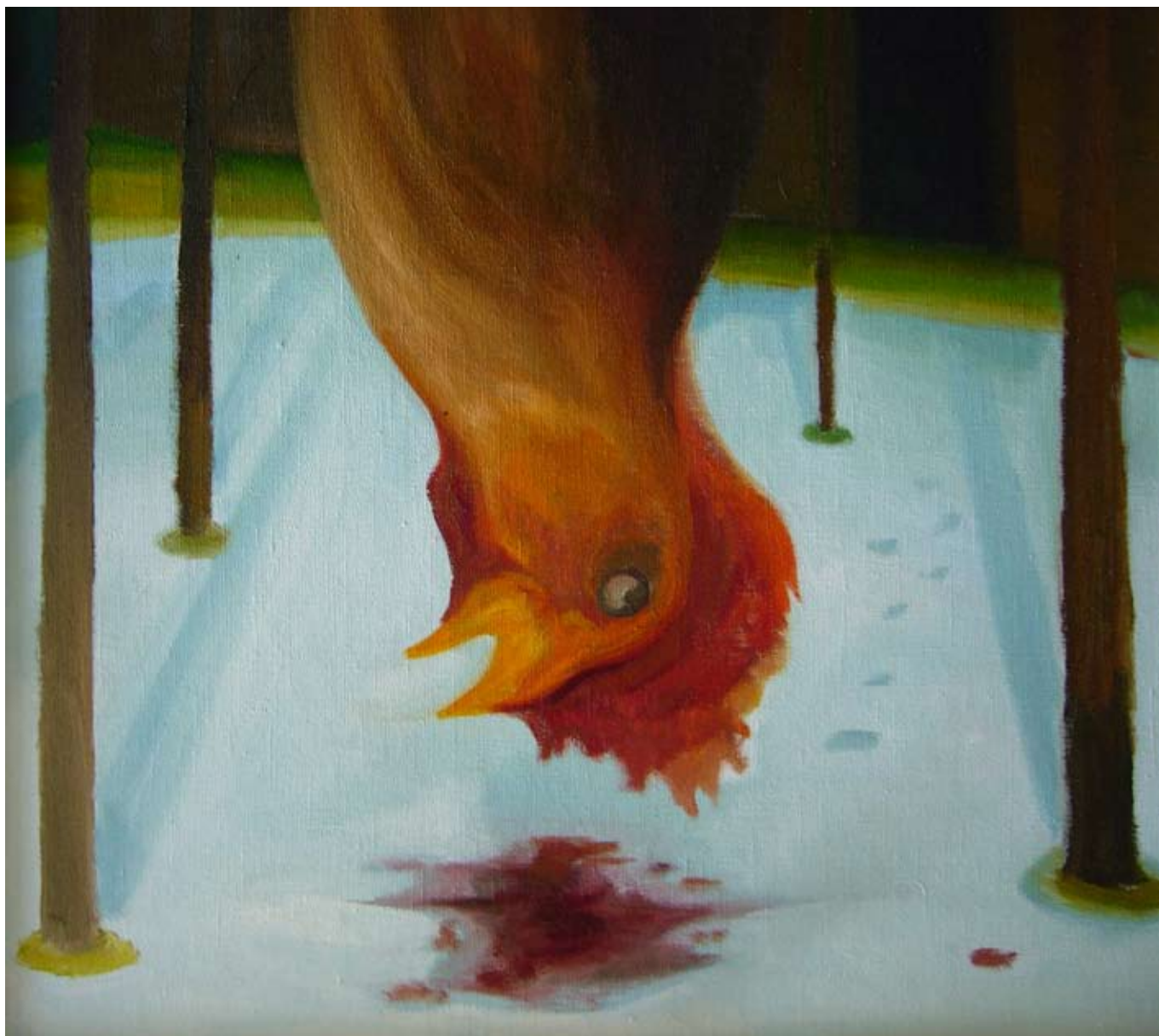
Vila / The Villa

2005, 114x116 cm, olej na plátně / oil on canvas

Statek / The Farm

2006, 101x 131 cm, olej na plátně / oil on canvas

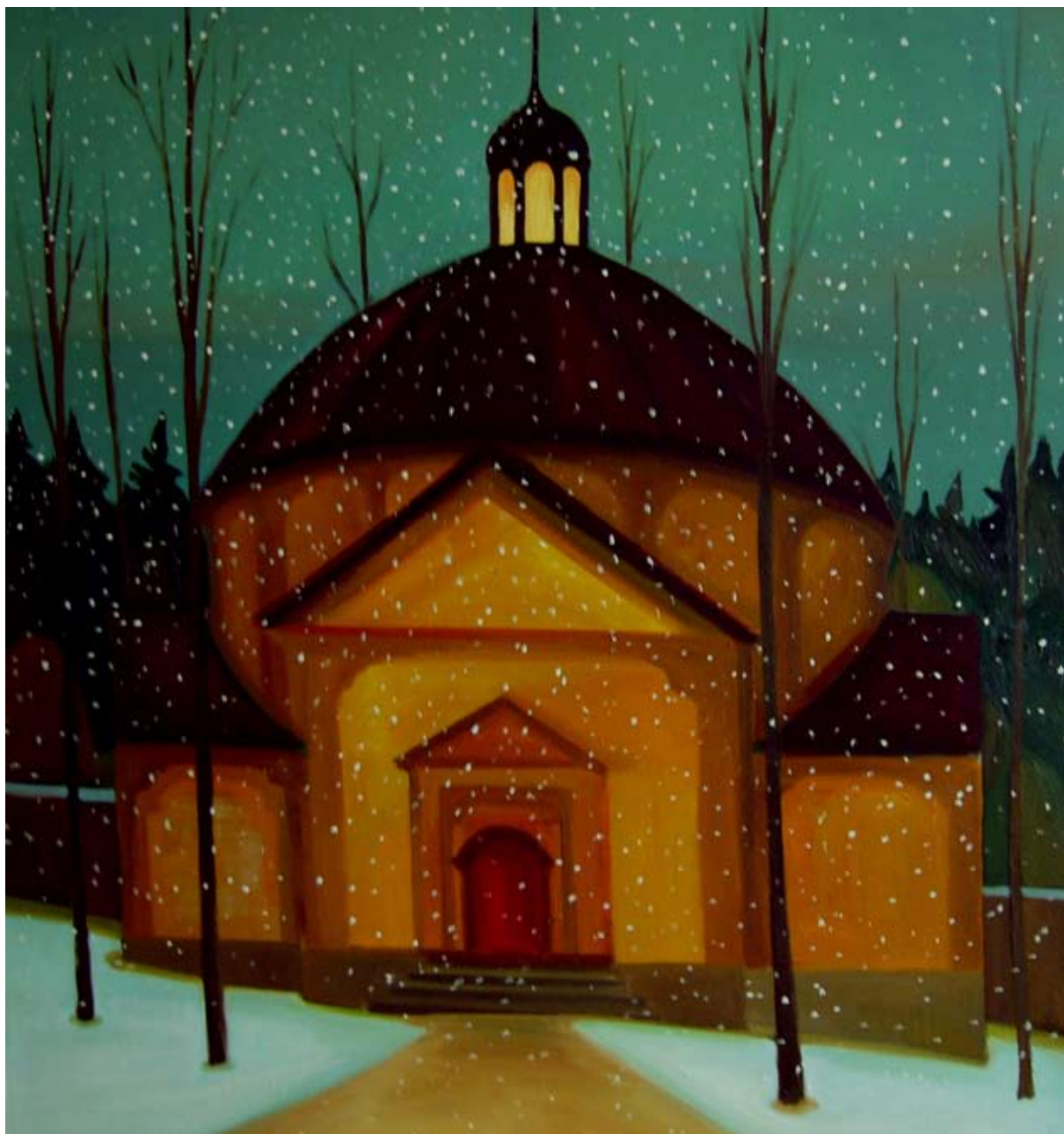

Kohout / The Cock
2005, 70x 70cm, olej na plátně / oil on canvas

Hřbitov / The Cemetery

2005, 81x116cm, olej na plátně / oil on canvas

Mauzoleum / The Mausoleum

2007, 123x109 cm, olej na plátně / oil on canvas

Měsíční svit / The Moonlight

2007, 132x119 cm, olej na plátně / oil on canvas

Děvka / The Bitch

2006, 102x104 cm, olej na plátně / oil on canvas

Hospoda / The Pub
2005, 94x104 cm, olej na plátně / oil on canvas

Vlajky / The Flags

2006, 114x125 cm, olej na plátně / oil on canvas

Trojice / The Trinity

2007, 101x132 cm, olej na plátně / oil on canvas

Číšník / The Waiter

2007, 123x118 cm, olej na plátně / oil on canvas

Dáma / A Lady

2007, 157x75 cm, olej na plátně / oil on canvas

Jezero / The Lake

2007, 90x90 cm, olej na plátně / oil on canvas

Dvojice / The Couple

2005, 157x86 cm, olej na plátně / oil on canvas

Žlutý člun / The Yellow Boat

2006, 77x106cm, olej na plátně / oil on canvas

Ostrov / The Islands

2006, 94x121 cm, olej na plátně / oil on canvas

Vypálený kostel / The Burned-out Church
2007, 111x111cm, olej na plátně / oil on canvas

Dětská nemocnice / Children's hospital
2004, 88x118 cm, olej na plátně / oil on canvas

Vesničan / A Countryman

2006, 118x85 cm, olej na plátně / oil on canvas

Prase / The Pig

2006, 130x84 cm, olej na plátně / oil on canvas

Kometa / The Comet

2005, 70x75 cm, olej na plátně / oil on canvas

Zrcadlení / The reflections

2005, 55x144 cm, olej na plátně / oil on canvas

Atelier / The studio

2005, 120x138 cm, olej na plátně / oil on canvas

Homosexuál / The Homosexual
2005, 149x75 cm, olej na plátně / oil on canvas

Hořící čarodějnice / The Burning Witch
2006, 137x103olej na plátně / oil on canvas

Smrtka / The Pulpit of Death

2006, 142x91 cm, olej na plátně / oil on canvas

JAROSLAV VALEČKA

Narozen / Born: 27. 10. 1972

Studia / Studies:

- 1987–1991 Základní umělecká škola, Praha / Elementary art school, Prague (ak.mal. Vlastimil Šik)
- 1991–1998 AVU Praha / Academy of Fine Arts, Prague (Prof. Jiří Sopko)
- 1994 Vestlandes Kunstakademi, Bergen
- 1995 Staatliche Kunstakademie, Karlsruhe
- 1996 Royal Academy, Rotterdam

Ceny a stipendia / Awards and scholarships:

- 1993 Stipendium Sorosovy nadace pro současné umění /
Scholarship of The Soros Foundation for Contemporary Art
- 1996 Cena Hlávky nadace / The Hlávka Foundation Prize
- 1997 Cena Foundation de Bourgogne / Foundation de Bourgogne Prize

Samostatné výstavy / Solo exhibitions:

- 1997 Obrazy / Paintings, Muzeum Děčín
- 1997 Obrazy / Paintings, Galerie Merkner, Praha / Prague
- 1998 Obrazy / Paintings, Galerie AVU, Praha (spolu s J. Turnerem / together with J. Turner)
- 1998 Obrazy / Paintings, Dům umění, České Budějovice
- 1999 Kresby / Paintings, Mrtvá ryba, Praha / Prague
- 1999 Obrazy a kresby / Paintings and Drawings, Galerie Alternatif, Praha / Prague
- 2000 Obrazy a kresby / Paintings and Drawings, Galerie Templ, Mladá Boleslav
- 2000 Kresby / Drawings, Týnská literární kavárna, Praha / Prague
- 2001 Obrazy a kresby / Paintings and Drawings, Mrtvá ryba, Praha / Prague
- 2001 Obrazy / Paintings, Galerie Bayer & Bayer (Haštalská), Praha / Prague
- 2002 Obrazy / Paintings, Hrádek, Kutná Hora (spolu s J. Czesaným / together with J. Czesaný)
- 2002 Obrazy / Paintings, Galerie Na schodech, Tisá
- 2002 Obrazy / Paintings, Galerie mladých, Brno
- 2003 Obrazy a kresby / Paintings and Drawings, Galerie Ve dvoře, Litoměřice
- 2004 Obrazy / Paintings, Galerie Bayer & Bayer (Montmartre), Praha / Prague
- 2004 Obrazy / Paintings, Galerie Jídelna, Česká Lípa
- 2005 Obrazy / Paintings, Galerie U kostela, Bílina
- 2005 Obrazy / Paintings, Ústav makromolekulární chemie, Praha / Prague
- 2005 Obrazy / Paintings, Galerie Artkontakt, Brno
- 2005 Obrazy / Paintings, Klicperovo divadlo, Hradec Králové
- 2006 Obrazy / Paintings, Galerie Pintner, Frankfurt am Main
- 2006 Krvavé romance / Bloody Romances, OGV, Jihlava (spolu s M. Korečkovou / together with M. Korečková)
- 2006 Výlet / The Trip, Galerie XXL, Louny, (spolu s J. Hansen Loeve / together with J. Hansen Loeve)
- 2006 Obrazy / Paintings, Galerie Vltavín, Praha / Prague

Skupinové výstavy (výběr) / Group exhibition (selection):

- 1993 AVU u Hybernů / Academy of Arts at the Hyberns, Praha / Prague
- 1994 Žáci prof. Sopka / Prof. Sopko's Students, Synagoga na Palmovce, Praha / Prague
- 1995 Ausstellung der Stipendianten, Lichthalle Karlsruhe
- 1995 SBC Art Competition, Londýn / London
- 1996 Festival international des arts de la rue, Salle des marchandes, Dijon
- 1996 Nový zákon v umění / New Testament in Art, Galerie Ambit, Praha / Prague
- 1997 AVU v Mánesu / Academy of Arts at Mánes, Praha / Prague
- 1997 Žáci prof. Jiřího Sopka / Prof. Sopko's Students, Galerie Respirium, Praha / Prague
- 1998 Diplomanti / The Graduates, Národní galerie / national gallery, Praha / Prague
- 1999 Neplánované spojení / Unplanned Connection, Mánes, Praha / Prague
- 2000 Zelená / The Green, Galerie AVU, Praha / Prague
- 2001 Veletrh umění / Art Market, Výstaviště Letňany, Praha / Prague
- 2002 Art Prague, Praha / Prague
- 2003 Aqua art, Galerie kritiků, Praha / Prague
- 2003 Art Prague, Praha / Prague
- 2003 Perfect Tense, malba dnes / painting today, Jízdárna Pražského hradu, Praha / Prague
- 2004 Smíchovský pohled / The Smíchov Underview, Galerie U kamene, Cheb
- 2004 Art Prague, Mánes, Praha / Prague
- 2004 Žáci a absolventi prof. Sopka / The Students and Graduates of Prof. Sopko, Galerie XXL, Louny
- 2004 Bylo, nebylo... / Once Upon a Time..., Galerie moderního umění, Hradec Králové
- 2005 Floralie, Galerie české plastiky, Praha / Prague
- 2005 Bylo, nebylo... / Once Upon a Time..., Galerie výtvarného umění, Cheb
- 2005 Art Prague, Galerie Montmartre, Praha / Prague
- 2005 Současné české umění / Contemporary Czech art, Galerie XXL Louny
- 2005 Romantický horor / Romantic Horror, Galerie u prstenu, Praha / Prague
- 2005 Pohled z druhé strany / A View from the Other Side, Galerie U kostela, Bílina
- 2006 Příští stanice Arkádia / Next Station Arcadia, Galerie Roudnice nad Labem
- 2006 Žáci a absolventi J. Sopka / The Students and Graduates of Prof. Sopko, Alšova jihočeská galerie, Č. Budějovice
- 2006 Nächste Station Arkadien, Schloss Pirna
- 2006 Lucky A 12, Galerie Chrudim
- 2006 Art Prague, Špálova galerie, Praha / Prague
- 2006 Smíchovský pohled II. / The Smíchov Underwiew II, Galerie Jídelna, Česká Lípa
- 2007 Typický obraz II. / A Typical Painting II, Nová síň, Praha / Prague
- 2007 Nová trpělivost / New Patience, Mánes, Praha / Prague

Kontakt / Contact:

tel.: +420 737 824 895

e-mail: jaroslav.valecka@centrum.cz, valeckova@tiscali.cz

www.valecka.wz.cz

text / article: Kateřina Tučková

překlad / translation: Tomáš Jajtner

fotografie / photography: Ondřej Soukup

grafická úprava / graphic design: Jakub Sýkora

tisk / print: Libertas a.s.

na titulní straně / on front page:

Hory v zimě / The winter mountains , 2006, 103x135cm, olej na plátně / oil on canvas

vydalo nakladatelství Vltavin a Arskontakt

za přispění Nadace Český fond umění

počet výtisků: 700

www.arskontakt.org

www.galerie-vltavin.cz

ISBN: 80-86587-21-5

EAN: 978-80-86587-21-9